

نظریه هوش های چندگانه گاردنر

نظریه هوش های چندگانه توسط پروفیسور ها وارد گاردنر در دانشگاه هاروارد پایه گذاری شد . پس از تأیید این نظریه به عنوان یک نظریه تعلیم و تربیت پایه و قابل کاربرد جهانی از سوی یونیسف، پروفیسور وحید حسن وارد ایران شد و کارگاهی راتحت عنوان فراگیری - فردهی بر مبنای هوش های چند گانه در باشگاه فرهنگیان تهران برگزار کرد. شناسایی و پرورش تمام هوش های بشری و کلیه ابعاد و توانمندی های هوشی دانش آموزان اهمیت بسیاری دارد . براساس نظریه پروفیسور گاردنر ما انسان ها همگی از نظر هوش و توانایی کاربرد هوشهای چند گانه تفاوت داریم، چون از توانایی و پتانسیل ذهنی و هوشی متفاوتی برخورداریم. نظریه هوش چندگانه هوارد گاردنر شامل موارد زیر است:

هوش کلامی: توانایی تفکر کلامی و استفاده از زبان برای بیان منظورها

هوش منطقی - ریاضی: توانایی انجام عملیات ریاضی

هوش فضایی: توانایی تفکر سه بعدی

هوش بدنی - جنبشی: توانایی دستکاری اشیا و تبحر جسمی

هوش موسیقایی: حساس بودن نسبت به زیر و بم آهنگ، ریتم و تن صدا

هوش بین فردی: توانایی درک دیگران و تعامل موثر با آنها

هوش درون فردی: توانایی فهم خود

هوش طبیعی: مشاهده الگوهای طبیعت و فهم نظام های طبیعی و مصنوعی ساخت انسان

هوش وجودی: ظرفیت مطرح کردن سوالات وجودی

به اعتقاد گردنر تشخیص این امر توسط معلمان موجب می شود تا با مشکلات درسی، برخورد خلاق تر و مناسب

تری داشته باشند. به ویژه اگر بتوانیم روش تدریس خودمان را بیشتر روی هوشی متمرکز کنیم که بچه ها بیشتر

گردآوری و تنظیم: مهندس علیرضا لطیفی ثانی

دوست دارند و انتظار دارند که معلم در آموزش خود از آن هوش بیشتر استفاده کند. گاردنر در نظریه هوش های چندگانه سعی کرده است تا حوزه توانایی ها خلاق و استعداد های انش آموزان را به آن سوی مرزهای هوش و ذهنی معمول بکشاند. تئوری گاردنر شیوه ای را از یادگیری و یاددهی خلاق و اثربخش ایجاد می کند که می توان به وسیله آن نه تنها روش های تدریس دانش آموزان را بلکه شیوه ارزشیابی خود را با قرار دادن آن ها در یک طرح درس خلاق و بهره برداری آموزشی از هشت مقوله هوشی و ذهنی متفاوت بازنمایی خلاق کرد. معلم ابتدایی باید بداند که روش های تدریس برخاسته از یک هوش روش معمولی و غیرخلاق است ولی اگر در آن روش تدریس از سه تا پنج هوش استفاده شده باشد توسعه یافته و نوآورانه می باشد ، اما اگر معلم در روش تدریس خود از پنج تا هشت هوش استفاده کند روش تدریس خلاق و کاملاً ابتکاری خواهند بود.

بنابراین کاربرد هوش های چندگانه پروفیسور هاوارد نه تنها باعث خلاق تر شدن یاددهی معلم در سر کلاس می شود ، بلکه در یادگیری معلم در دوره های ضمن خدمت و یادگیری دانش آموزان نیز تأثیر خلاق خواهد داشت دلایل خلاق بودن یادگیری و یاددهی از طریق هوش های چندگانه پروفیسور هاوارد گاردنر عبارتند از :

-یادگیری از طریق هوش های چندگانه لذت بخش تر است.

-یادگیری از طریق هوش های چندگانه شادتر است.

-شاگرد و معلم در فرایند یادگیری - یاددهی هوش های چندگانه خسته نمی شوند.

-کیفیت آموزشی از طریق یادگیری به وسیله هوش های چندگانه بیشتر است.

-پایداری یادگیری و توانایی ترکیب آموخته ها در این روش بیشتر است.

-شاگردان امکان به یادگیری ابعاد مختلف هوش خود را دارند.

-معلمان امکان ارائه بهترین روش تدریس را دارند.

-رضایت مندی آموزشی شاگردان در این روش بالاتر است.

-فراگیری و فرادهی در این روش دوطرفه است

-شاگردان و معلمان ابتدایی در این روش یادگیری فعال ترند.

گآردنر در جریان تحقیقات خود به افرادی بر می خورد که بر اثر ابتلا به برخی بیماریها منطقه خاصی از مغزشان آسیب دیده است. ضایعات مغزی اغلب باعث تضعیف و آسیب یکی از مقولات هوشی می شود. بدون اینکه روی بقیه اثری داشته باشد. برای مثال آسیب دیدگی منطقه بروکا (در لوب پیشانی چپ) باعث اختلالات شدیدی در هوش زمانی می شود به طوری که صحبت کردن خواندن و نوشتن در افرادی که این آسیب دیدگی دارند با اختلال همراه است ولیکن این افراد در آواز خواندن انجام عملیات ریاضی ابراز احساسات هیچ مشکلی ندارند.

گآردنر معتقد است که در برخی افراد نوع خاصی از مقولات هوشی کارایی بیشتری دارد که می توان آن را به برافراشتگی کوه های سترگ در برابر زمین هموار تشبیه کرد مانند نوابغ که در یک زمینه ی هوشی خاص قابلیت های بیشتری دارند. به اعتقاد او ممکن است فردی به خاطر بعضی نقص ها و کمبود های خود ابراز تاسف و مشکلاتش را ذاتی و دشوار تصور کند. اما اگر فرد از آموزش تشویق و استغنائی کافی برخوردار شود قادر خواهد بود هر یک از هشت مقوله هوشی خود را تا سطح بالایی از عملکرد توسعه دهد و به یک برنامه ی آموزشی اشاره می کند که چگونه افرادی با استعداد موسیقایی -زیستی نسبتاً ضعیف و تنها از طریق ترکیب عوامل محیطی می توانند به سطح بالایی از مهارت در زمینه ی نواختن ویولون و پیانو برسند برخلاف تصور بسیاری از افراد، نمره بهره هوشی تواناییهای ذاتی و عمومی فرد را اندازه نمی گیرد بلکه دانش انسان را در مورد موضوعاتی معین، در سن معین اندازه می گیرد. این آزمونها همه جنبه های هوش را نمی سنجند، برای مثال به ندرت یادگیری از تجربه و انطباق با محیط را می سنجند. علاوه بر این، عملکرد فرد در آزمون، به تجارب و امکانات فرد برای یادگیری و کاربرد واژه، اطلاعات، حساب، حافظه و مهارتهای تجسمی بستگی دارد چون آزمونها برای سنجش یک سری مهارتها و اطلاعات خاص طراحی شده اند.

اگر کودکان به خوبی از عهده آزمون برآیند می توان مطمئن بود که آنان تواناییهای آزمون ارزیابی شده را دارا هستند. اما اگر کودک پاسخ درستی به سؤالات ندهد نمی توان با اطمینان گفت تواناییهای مذکور را ندارد بلکه صرفاً

می توان گفت نتوانسته این تواناییها و مهارتها را نشان دهد. این موضوعی حساس در تعبیر و تفسیر نتایج آزمون هوش است، کودکان ممکن است چیزی را بدانند و از آن استفاده نکنند حتی وقتی موقعیت اقتضا می کند. گاهی عملکرد کودکان دانسته ها و مهارتهای واقعی آنها را آشکار نمی کند زیرا مسایلی را که باید حل کنند درست نمی فهمند، پس وقتی کودکی از عهده مهارتی بر نمی آید نمی توانیم با اطمینان نتیجه گیری کنیم که کودک فاقد تواناییهای لازم برای انجام آن مهارت است. از این رو بسیاری از متخصصان بر این عقیده اند که آزمون مهارتهای خاص سودمندتر است تا اتکای صرف بر نمره بهره هوشی.

هوش بسته به سن تغییر می کند، اما از دو سالگی به بعد روند تغییرات طوری است که تا حدی می توان میزان بهره هوشی در آینده را تخمین زد. اما نمرات آزمون بهره هوشی حتی در عرض چند هفته نیز ممکن است به اندازه ده نمره تغییر کند، عواملی چون تغییر در انگیزه، تغییر در میزان دقت یا خستگی مفرط در نمره آزمون مؤثرند. باز هم باید تأکید کنیم که نمره آزمون هوش شاخصی برای تواناییهای ذاتی و کیفیتی ثابت در تمام طول زندگی نیست. نمره بالای (IQ) تنها نشان دهنده این است که فرد در مهارتهایی که آزمون هوش سنجیده دارای توانایی است. در حالی که ممکن است شخص فاقد یک سری از مهارتها یا دانشی باشد که در آزمون هوش سنجیده نشده. با توجه به نظرات هوارد گاردنر، هوشهای چندگانه هفت راه مختلف برای نشان دادن قابلیت فکری هستند.

هوش های نه گانه ی گاردنر با نام های زیر معرفی شده اند:

linguistic intelligence	هوش کلامی
logical- math metical inte	هوش ریاضی - منطقی
visual / special inte	هوش فضایی - دیداری
Rhythmic /musical inte	هوش موسیقایی
Bodily / kinesthetic inte	هوش حرکتی - جسمی

Interpersonal inte

هوش اجتماعی / برون فردی

Interpersonal inte

هوش درون فردی

Naturalist inte

هوش طبیعت گرا

Existentialist inte

هوش هستی گرا

–هوش کلامی، زبانی verbal / linguistic intelligence

الف – مشخصه ها و مولفه های این هوش :

دانش آموزانی که این هوش در آن ها مسلط است از مهارت شنیداری بالایی برخوردارند. - کلمه ها را چه در گفتار و چه در نوشتار هم از نظر معنایی و هم از نظر ساختار جمله بندی درست به کار می برند. علاقه به خواندن مخصوصا خواندن داستان و شعر دارند. از بازی با کلمات لذت می برند. از بازی با جمله هایی که به خاطر هم نشینی حروف متنافر تکرارشان سخت و سبب اشتباه می شود لذت می برند، ولی خود در این مورد مهارت داشته کمتر دچار اشتباه می شوند. به ساختار و صدا و معنا در زبان حساس هستند. مثلا اغلب از تلفظ پدر بزرگ ها، مادر بزرگ ها مخصوصا لهجه های شهرستانی ایراد می گیرند از همسالان خود که در تلفظ کلمه ها مشکل دارند ایراد می گیرند. به راحتی معنی و مفهوم بعضی از لطیفه ها و جوک ها را می فهمند، آن ها را برای دوستان یا بزرگ ترها تعریف می کنند و از واکنش آنها لذت می برند. امنه ی حوزه ی لغات مورد استفاده ی آنها نسبت به سن آنها وسیع تر است. کلمه ها و لغاتی که خوانده یا شنیده اند در صحبت هایشان به کار می برند. می توانند داستان بسازند، داستان هایی را که شنیده یا خوانده اند دوباره تعریف و باز آفرینی کنند. در تعریف وقایعی که دیده اند یا شنیده اند یا خوانده اند مهارت دارند. اسامی مکان و زمان دقیق و جزئیات محل هایی را که دیده اند به خوبی به حافظه می سپارند. از گوش دادن به هر چیزی بیشتر لذت می برند. از گفتگوهای شفاهی لذت برده و با دیگران از طریق کلام به راحتی ارتباط برقرار می کنند بدون آمادگی قبلی قادرند سخنرانی کنند. در ارایه ی گزارش مثلا گزارش شفاهی سفرهای علمی و غیره

گردآوری و تنظیم: مهندس علیرضا لطیفی ثانی

توانا هستند. در ارایه ی گزارش های کتبی – توضیح و تفسیر داستان لذت می برند. در فعالیت های ادبی مدرسه مثلا درست کردن روزنامه دیواری کلاس و یا مدرسه شرکت می کنند. به سرعت تایپ کردن را فرا می گیرند. در یادگیری زبان های دوم و سوم غیر از زبان مادری خود استعداد دارند. در یادگیری دروس تاریخ ، اجتماعی ، انگلیسی نسبت به ریاضی رغبت بیشتری دارند. از گوش دادن به رادیو بیشتر از دیدن تلویزیون لذت می برند. از جمع آوری مجلات و کتب مورد علاقه ی آنها و انواع سی دی های صوتی لذت می برند. بهترین جایزه برای آنها خرید یک دستگاه mp3 player یا mp4 است ، چون به کمک آنها می توانند زمان فراغت شان را به گوش دادن به ترانه و موسیقی پر کنند. در جوابگویی به تلفن در منزل چنانچه از طرف والدین منع نشده باشند ، پیشقدم هستند . اشعار و ترانه های زیادی را از حفظ می دانند و به همین علت از حافظه ی خوبی برخوردارند که روز به روز به توان آن اضافه می شود. علاقه ی زیادی به خرید لوازم تحریر مانند مداد، دفتر، خودکار، قلم در انواع مختلف دارد. دفتر خاطرات دارند و همیشه خاطراتشان را در آن می نویسند. این دسته از دانش آموزان چنانچه هوش مسلط آنها توسط آموزگاران و مربیان با تجربه تشخیص داده شود – – و این مهم با والدین دانش آموز مشاوره و در تبیین آن برای والدین اقدام شود تا آنها بتوانند در راستای رشد و شکوفایی فرزندشان در اوقات فراغت و تعطیلات تابستانی برنامه ریزی کنند. مثلا:

۱- ثبت نام در کلاس های زبان خارجی

۲- شرکت در کلاس های فن بیان – نمایش – نمایش نامه نویسی

۳- کارگاه های داستان نویسی

۴- کلاس های آموزش شعر و شاعری

۵- آموزش خبرنگاری و ژورنالیسم

۶- گویندگی و مجری گری در رادیو و تلویزیون

۷- کتاب خوانی و سریع خوانی

۸- فن بازیگری و هنرپیشگی

دوم : هوش ریاضی - منطقی mathematical / logical intelligence

کسانی که از هوش ریاضی - منطقی برخوردارند :

۱- دروس ریاضی و علوم را بردیگر دروس مدرسه ترجیح می دهند.

۲- از شرکت در مسابقه هایی که موضوع آنها حل معما یا مساله ای باشد که به تفکر منطقی نیاز داشته باشد خوشحال می شوند.

۳- از باز آفرینی آزمایش ها و تجارب علمی که در مدرسه یا فیلم های علمی از آن ها مطلع می شود لذت می برد. مثلا :
شخصا آزمایش نقش نور- آب و هوا در ریشه ی گیاه را در منزل بازسازی می کنند.

۴- به خرید وسایل آزمایشگاهی و علمی مانند: ذره بین - میکروسکوپ و غیره و تشکیل یک آزمایشگاه خانگی در منزل علاقه مند هستند

۵- از شنیدن و دنبال کردن و انتقال دادن اطلاعات در مورد آخرین دستاوردهای علمی ، پزشکی ، الکترونیکی و ریزپردازهای کامپیوتری و نرم افزاری - سخت افزاری ..... لذت می برند.

۶- چرا؟ چگونه ؟ چطور ؟ کلمه های پرسشی هستند که بسامد فراوانی در کلام او دارند و سوالاتی مثل : چه میشد اگر.....؟؟؟

۷- رفتن به موزه های فن آوری ، تاریخ فن آوری - طبیعی ، نمایشگاه های کامپیوتری و نرم افزاری از موضوعات مورد علاقه ی آنهاست .

گردآوری و تنظیم: مهندس علیرضا لطیفی ثانی

۸- بازی های کامپیوتری مخصوصا آنهاييکه نیاز به پیدا کردن راه حل و یا کشف راه های گوناگون دارد مثل ، پیدا کردن یک گنج مخفی به کمک نشانه ها، علامت ها ، اعداد و...مانند بازی "Never hood" لذت می برد.

۹- از بازی شطرنج و انواع بازی های فکری لذت می برد.

۱۰- از طبقه بندی هر موضوعی لذت می برد و اصولا یکی از راه های به خاطر سپردن و فهمیدن موضوعات طبقه بندی و دسته بندی آنهاست. مثلا اگر تعدادی دکمه های مختلف ، از نظر رنگ ، اندازه ، جنس ، تعداد سوراخ ..... به او بدهید و از او بخواهید که آنها را از جنبه های مختلف دسته بندی کند ، شاید دانش آموزان دیگر همه را فقط در زیر یک عنوان دکمه ببینند درحالی که او ، چندین دسته و طبقه و دسته های فرعی از آنها استخراج می کند.

۱۱- از خواندن یا دیدن فیلم های مربوط به زندگی نامه ی دانشمندان لذت می برند.

۱۲- از رفتن به آسمان نماها و مطالعه درباره ی نجوم و کهکشان ها لذت می برند.

۱۳- از دیدن فیلم های کمدی مثل پت و مت pat and mat که موضوع آن نشان دادن کودنی شخصیت ها در حل مسایل است لذت می برد.

۱۴- از کدگذاری شخصی یا کشف کدهایی که می بیند مثل علایم راهنمایی و رانندگی - شماره ی پلاک ماشین ها .....خوشش می آید و برای به خاطر سپردن اسامی متعدد یک مجموعه، از کدگذاری استفاده می کند.

مثلا برای به خاطر سپردن اسامی شهرهای یک استان از ساختن یک کلمه با حرف اول شهرهای موردنظر کلمه ای می سازد که بتواند بعدا آنها را به یاد بیاورد.

سوم - هوش فضایی - مکانی spatial intelligence

این نوع هوش که گاهی با عنوان هوش دیداری شناخته شده است افرادی که از آن بهره ور هستند ترجیح می دهند به شکل تصویری فکر کنند ، یادگیری در این افراد از راه فیلم ، تصویر و ویدیو بهتر صورت می گیرد و ماکت و

گردآوری و تنظیم: مهندس علیرضا لطیفی ثانی

نمایش یکی دیگر از راه های یادگیری برای آنهاست. افراد برای نشان دادن ایده هایشان ، از نقاشی ، مجسمه سازی و ترسیم خطوط استفاده می کند . آنها احساسات وحس و حال خود را از طریق هنر بیان می کند. در نقشه خوانی و تحصیل نمودارها بردیگران برتری دارند. و از حل معماهای مار " مارپیچ " و جورچین لذت می برند. هوش فضایی یا تجسم فضایی در آنها به صورت تخیل و همزاد پنداری بروز می کند. ذهن این افراد نسبت به رنگ ، شکل ، فرم ، فضا و ارتباط بین این عوامل حساس است ، مثلا : برای رنگ آبی اگر در افراد دیگر فقط با نام آبی شناخته می شود این افراد براساس غلظت یا رقیق بودن روشن یا تیره بودن و یا ترکیب آن با انواع رنگ های دیگر با نام های آبی نفتی ، آبی بوشی ، آبی آسمانی ، آبی فیروزه ای ، آبی تیره ، سورمه ای ، آبی روشن و غیره ... شناخته می شود. از سرگرمی های تصویری لذت می برند، توانایی درک فضایی با پرسپکتیو اشیاء را دارند مثلا : یک سیب وقتی از بالا به آن نگاه کنی یا از کنار یا از پایین چطور به نظر می رسد. وقتی در حال فکر کردن هستند اگر قلم و کاغذی در دستشان باشند مدام در حال خط خطی و در غیر این صورت در ذهن مشغول ترسیم و تجسم اشیا هستند . از کلاس های طراحی ، نقاشی حتی خطاطی و مجسمه سازی لذت می برند. اولین وسایلی که خریداری می کنند دوربین عکاسی و دوربین فیلمبرداری است . به جمع آوری ، اسلاید ، عکس و تصاویر زیبا علاقمند هستند ، همچنین در جمع آوری نقشه و کره ی جغرافیایی کوشا هستند. گاهی یک نقشه یا کره ی جغرافیایی ساعت ها وقتشان را به خودش اختصاص می دهد. در ضمن کلاس های جغرافیا نیز از ساعت های خوشایند شان هست . از ساختن ماکت ، کلاژ و دیگر اشکال سه بعدی لذت می برند.

چهارم: هوش موسیقایی musical / rhythmic

از این هوش با نام های موسیقایی - ریتمیک و موزون نام می برند. افرادی که از این هوش بهره ورنند معمولا نسبت به صدا های محیطی و همچنین نوا های گوش نواز حساس هستند. این افراد هنگامی که مشغول فعالیت های دیگر هستند معمولا سوت می زنند. یا آهنگی را زیر لب زمزمه می کنند. این افراد از گوش دادن به موسیقی لذت می برند و معمولا به جمع آوری سی دی ها و نوارهای موسیقی علاقه نشان می دهند. اغلب در نواختن یکی از سازهای موسیقی مهارت دارند. این افراد همراه با آهنگ های مرسوم می خوانند و بیشتر آن ها را به خاطر می سپارند و در

گردآوری و تنظیم: مهندس علیرضا لطیفی ثانی

باز آفرینی (بازسازی) ملودی های آوازی توانایی دارند . آنها می توانند حرکات موزون همراه با آهنگ داشته باشند ، در هنگام فعالیت های دیگر حتی مطالعه و درس خواندن به موسیقی گوش می دهند. که نه تنها تمرکز آنها را بهم نمی زند بلکه به تمرکز آن ها کمک هم می کند . گاهی برای یادآوری دروس حفظ کردنی شعر یا ترانه می سازند . لازم به تذکر است که این پدیده در علوم حوزوی جایگاه ویژه ای دارد شعرهایی مثل حرف عله سه بود ای طلبه ، واو و یا و الف منقلبه یا کتاب هایی که تماما برای از حفظ کردن به شعر نوشته شده بودند این تکنیک هم برای یادآوری مطالب کمک می کرد هم قدرت حافظه را تقویت می کرد . دانش آموزانی که از این هوش بهره ور هستند مورد بی مهری قرار می گیرند و زمزمه ها و رفتارهای آنها را به عنوان ناسازگاری و مشکل رفتاری در کلاس می بینند . این افراد معمولا از صدای خوشی نیز برخوردارند . موسیقی و صدای خارج از نت (فالس) را تشخیص می دهند . علاقه مند به خرید وسایل موسیقی ، نرم افزارهای موسیقی ، cd و نوارهای موسیقی ، کتب مربوط به شرح حال موسیقی دانان ، رفتن به کنسرت ها و دیدن فیلم های مربوط به موسیقی هستند .

پنجم - هوش حرکتی - جسمی Bodily / kinesthetic

افرادی که از این هوش بهره ور هستند از طریق حواس بدنشان اطلاعات را پردازش می کنند به جنب و جوش علاقه مند هستند . هنگام صحبت بیشتر از حرکات بدنی برای انتقال مفاهیم استفاده می کنند ، بیشتر اوقات فراغتشان را بیرون از منزل سپری می کنند موقع صحبت مخاطب را با دست لمس می کنند ، این افراد از مهارت های خوب ماهیچه های بزرگ و کوچک برخوردارند . از ورزش ، رقص و فعالیت های حرکتی لذت می برند . برای انتقال و تبادل اطلاعات ترجیح می دهند به صورت عملی و نمایشی صورت بگیرد . برای نشان دادن و انتقال هیجانات روحی و حالات روانی از رقص استفاده می کنند . در یکی از ورزش ها معمولا جلودار هستند . در کلاس به خاطر حرکات به ظاهر اضافی اغلب با بچه های بیش فعال اشتباه گرفته می شوند . از خیاطی - بافندگی - مکانیکی - بنایی - ونجاری و کنده کاری خوششان می آید . کلیه ی فعالیت هایی که با حرکات فیزیکی مرتبط است و با موتور کورتکس مغز که حرکات بدنی را کنترل می کند در ارتباط است در حوزه ی این هوش می باشد .

ششم - هوش برون فردی Interpersonal inte

هوش برون فردی که از آن با نام هوش اجتماعی هم نام می برند . این هوش در افرادی دیده می شود که از انواع فعالیت های اجتماعی و یا درکنار دوستانشان بودن لذت می برند . از تنها بودن بیزار هستند.

این افراد از کارگروهی خوششان می آید و معمولا در هنگام فعالیت های اجتماعی و تعامل با دیگران بهتر آموزش می بینند. هنگام مشاجرات چه در خانه چه در مدرسه و یا در اجتماع همیشه نقش میانجی را به عهده می گیرند. و همیشه داوری ها و قضاوت را پیش او می برند. روش های آموزش برای این افراد از طریق فعالیت های دسته جمعی طراحی می شود، شاید طراحان این فعالیت های آموزشی برای این افراد خود نیز از این هوش بهره مند هستند . مشاورهای خوبی هستند و معمولا برای مشاوره به او مراجعه می کنند خود نیز در مشکلات سعی می کند از مشورت دیگران استفاده کند . از فعالیت های اجتماعی مانند شرکت در انواع سازمان های غیردولتی ، خیرخواهانه و کمک به حیوانات در حال انقراض ، حفظ طبیعت ، یا زلزله زدگان و سایر مصایب طبیعی جلودار هستند. از مهمانی لذت می برند و در جمع ها و مهمانی ها معمولا میدان دار هستند. این دسته از افراد معمولا اجتماعی sociable می نامند . مصداق این افراد در ایران کسانی هستند که در میان اقوام و آشنایان و دوستان معمولا برنامه ریز و رهبر اجرایی - مراسم عزا- تدفین - تشییع جنازه - عروسی ها و مراسم دیگر مثل بازگشت از سفرهای مذهبی هستند و حتی در جشن تولد ها همیشه افراد خاصی را می بینید. این افراد در درک حالات روحی - مقاصد - اغراض - انگیزه ها و احساسات دیگران قابلیت بالایی دارند ، دوست باز هستند و دوستان زیادی دارند. در میان جمع احساس راحتی می کنند.

هفتم - هوش درون فردی Interpersonal inte

این هوش از طریق آگاهی عمیق از احساسات درونی افرادی که از آن بهره مند هستند بروزی کند. این هوش به صاحبان آن این اجازه را می دهد که از توانایی هایشان باخبر باشند و امکاناتشان را دریابند. افرادی که از این هوش بهره مندند میل به استقلال و خود راهبری دیده می شود و اغلب در موضوعات بحث انگیز دارای نقطه نظرات محکمی هستند. حس اعتماد به نفس قوی دارند ، از اینکه خودشان به تنهایی روی پروژه و طرح هایشان کارکنند لذت می

برند. در تنهایی به تفکر و اندیشه علاقه مندند. فقط در جلساتی بیشتر شرکت می کنند موضوع آن و هدفشان چگونگی رشد فردی است. معمولا یک سرگرمی دارند که به آن دل مشغول است. مثلا جمع آوری سکه - تمبر ...

تنهایی را ترجیح می دهند و از میهمانی یا گردهمایی یا صرف اوقات فراغت در بیرون منزل لذت نمی برند. خود را مصمم و مستقل می داند. اهداف مهمی برای زندگی دارد که مرتب به آن فکر می کند از حالات روحی، مقاصد، انگیزه ها، آرزوها، خودآگاهی ارزیابی از خود توانایی ها و انضباط شخصی ..... تصویر دقیقی دارد.

هشتم - هوش طبیعت گرا Naturalist inte

- هوش طبیعت گر هشتمین هوش از دسته هوش های چند گانه است که در تقسیم بندی گاردنر گنجانده شده است. کسانی که از این هوش برخوردارند در تشخیص و تمیز دادن پوشش های گیاهی و جانوری مناطق مختلف و موارد دیگر در طبیعت مثل سنگ ها، ابرها مهارت دارد. این افراد از کوهنوری، جنگل نوردی، رفتن به پارک های طبیعی (جنگلی) لذت می برند. اغلب یک یا چند حیوان خانگی در منزل نگهداری می کنند. از فیلم های مربوط به زندگی حیوانات مثل راز بقا و غیره خوششان می آید، کتابها و مجله هایی که در مورد طبیعت و پدیده های طبیعی است را آبنه، جمع آوری و مطالعه می کنند. در کلاس ها و دوره های زیست شناسی (گیاه شناسی) جانورشناسی شرکت می کنند و اطلاعات وسیعی در موارد آنها دارند. اغلب جذب گروه ها و سازمان هایی مثل نهادهای غیردولتی، طبیعت پاک، نجات حیوانات در حال انقراض، حمایت از حیوانات، بازگشت به طبیعت گیاهخواری - خام خواری - خام گیاه خواری و غیره می شوند. در کودک رفتن به باغ وحش از بهترین تفریحات آنهاست. hobby و سرگرمی اوقات فراغت آنها پرورش گل و گیاه و معمولا در منزل محلی را به پرورش و نگهداری آنها می پردازند.

نهم - هوش هستی گرا Existentialist inte

هوش وجودگرایانه (بنیادگرایانه): هوارد گاردنر در قرارداد این نوع هوش در زمره ی هوشهای دیگر تردید دارد اما از آن با عنوان "توجه به مسایل غایی انسان" نام میبرد. این هوش بیانگر تمایل انسان به طرح و جستجوی پاسخ برای پرسشهای بنیادی درباره وجود و هستی است. هوش وجودگرایانه انسان را به سوی شناخت و درک گردآوری و تنظیم: مهندس علیرضا لطیفی ثانی

جهان ماورای فیزیک می کشاند. هوش هستی گرایی، شامل حساسیت و استعداد برای درگیر شدن با پرسشهای عمیق درباره‌ی هستی انسان، مانند معمای زندگی، مفهوم مرگ و زندگی و پدیدآیی انسان در عرصه حیات و چرایی هستی است.